

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ครั้งที่ ๖/๒๕๖๐

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมกรรมการ หมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการวิสามัญ ผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๒. นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๓. ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อวรรณโณ	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
๔. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์พิเศษธนนิติ เศรษฐบุตร	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๖. นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๗. พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๘. ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ	โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๙. พลเอก จิระเดช โมกขะสมิต	กรรมการวิสามัญ
๑๐. นายเชาวนะ ไตรมาศ	กรรมการวิสามัญ
๑๑. พลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร	กรรมการวิสามัญ
๑๒. นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชวิลาส	กรรมการวิสามัญ
๑๓. นายพรศักดิ์ เจียรณัย	กรรมการวิสามัญ
๑๔. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	กรรมการวิสามัญ
๑๕. นายวิทยา ฉายสุวรรณ	กรรมการวิสามัญ
๑๖. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข	กรรมการวิสามัญ
๑๗. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต	เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ ผู้ลาการประชุม คือ

๑. พลเอก ดนัย มีชูเวช
๒. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
๓. นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์
๔. พลเรือเอก พลเดช เจริญกุล
๕. นายพันธุ์ชัย วัฒนชัย

(Handwritten signature)

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นางสาวพิมพ์ตะวัน รุ่งอุทัย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
นิติกรปฏิบัติการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางอัครเดช คนชื้อ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
นิติกรชำนาญการพิเศษ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญเสริม นาคสาร

เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญทรงคุณวุฒิ

นางสาวกิติมา แก้วนะรา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขาธิการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญการวุฒิสภา

นายภาสพงษ์ เรณูมาศ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นายสุภัทร แสงประดับ

นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม คือ

นางปิยาภา ชระธีระคุปต์

นิติกรปฏิบัติการ

เริ่มการประชุมเวลา ๑๕.๑๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมาธิการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้มอบหมายให้ นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง เปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระไปพลางก่อน และในการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้เข้ามาทำหน้าที่ประธานและดำเนินการไปจนจบการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ ตามที่ที่ประชุมได้มีมติให้ นายเขวณะ ไตรมาศ กรรมาธิการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำขั้นตอนกระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญมาเสนอที่ประชุมเพื่อประกอบการพิจารณาระยะเวลาในการยื่นคำร้องคัดค้านก่อนศาลมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งชี้ขาดตามมาตรา ๓๕ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำขั้นตอนดังกล่าวมาเสนอที่ประชุม ปรากฏตามสำเนาที่แจก

๑.๒ ตามที่ที่ประชุมได้มีมติให้เปิดรับฟังความคิดเห็นของบุคคลทั่วไปที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ทาง www.senate.go.th ระหว่างวันที่ ๔ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ นั้น จนถึงขณะนี้ยังไม่มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

- รับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยมีการแก้ไข
ตั้งนี้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
หน้าที่ ๗ บรรทัดที่ ๓๐ แก้ไขความว่า “- ลูกพี่หรือลูกน้องชั้นที่สอง คือ เป็นลูกของปู่ ยา ตา ยาย
ร่วมกัน” เป็น “- ลูกพี่หรือลูกน้องชั้นที่สอง คือ เป็นลูกของลุง ป้า น้า อา”

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

- พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
พ.ศ.

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของ
ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดยพิจารณาเรียงตามลำดับรายการต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้ให้ข้อสังเกต
ต่อที่ประชุมว่า เนื่องจากมาตรา ๔๔/๑ เป็นมาตราสำคัญ ประกอบกับมาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ และมาตรา
๔๗ เป็นมาตราที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ซึ่งต้องพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบ
จึงขอเริ่มพิจารณาในมาตรา ๔๘ ไปพลางก่อน แล้วจึงย้อนมาพิจารณามาตราที่ค้างไว้ในภายหลัง

มาตรา ๔๘

รอกการพิจารณา

ประเด็นอภิปราย

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้ให้ข้อสังเกต
ต่อที่ประชุมว่า ความในมาตรา ๔๘ วรรคสาม กรณีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลได้รับ
คำร้องตามหลักเกณฑ์ที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด นั้น เหตุใดจึงใช้คำว่า “หลักเกณฑ์”
ซึ่งในมาตราที่ผ่านมาจะปรากฏว่า ใช้คำว่า “ข้อกำหนด”

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็น
ต่อที่ประชุมว่า คำว่า “หลักเกณฑ์” เป็นการกำหนดกรอบในการพิจารณาเพื่อมิให้เกิดความสับสน
ในทางปฏิบัติ ส่วนการใช้ถ้อยคำนั้น จะใช้คำว่า “ข้อกำหนด” ก็ไม่ติดใจและไม่มีความแตกต่างกัน

นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ศาลรัฐธรรมนูญใช้คำว่า
“ข้อกำหนดศาล”

จากนั้น นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า
ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกตในมาตราดังกล่าวเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการเนื่องจากระยะเวลาที่กำหนดมีความ
กระชั้นชิดมากจนอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติและกระทบต่อระบบบริหารงานคดีของศาล ซึ่งในทางปฏิบัติ
ที่ผ่านมาศาลจะบริหารตามลักษณะของคดีที่มีความสำคัญ เร่งด่วน และซับซ้อนได้ เนื่องจากไม่มีกรอบเวลา
ที่เร่งรัดมากจนเกินไปดังเช่นที่ปรากฏในมาตราดังกล่าว ดังนั้น จึงขอเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๘
โดยให้คงความตามมาตรา ๕๑ ของร่างฉบับที่ศาลรัฐธรรมนูญเสนอ ดังนี้

“มาตรา ๕๑ กรณีมีคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยเรื่องใด ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญแต่งตั้งตุลาการไม่น้อยกว่าสามคน เป็นตุลาการประจำคดี เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม มาตรา ๑๗๓ มาตรา ๑๗๘ และมาตรา ๒๕๖ (๙) ข้องรัฐธรรมนูญ หรือกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญแต่งตั้งตุลาการทั้งคณะเป็นตุลาการประจำคดี

ในกรณีที่ไม่มีประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือประธานศาลรัฐธรรมนูญไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา หน้าที่ได้ให้ศาลมอบหมายตุลาการคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่แต่งตั้งตุลาการประจำคดีแทน

ให้ตุลาการประจำคดีตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าของสำนวน มีอำนาจพิจารณารับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัย ตามมาตรา ๕๓ และออกคำสั่งใด ๆ ซึ่งมีใช่เป็นไปในทางวินิจฉัยชี้ขาดคดี คำสั่งของตุลาการประจำคดีให้ถือเสียงข้างมาก”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
อนึ่ง มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าในมาตรา ๔๘ ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เปลี่ยนจาก คำว่า “ตุลาการไม่น้อยกว่าสามคน เป็นตุลาการประจำคดี” เป็น “ตุลาการไม่น้อยกว่าสามคน เป็นผู้พิจารณา” ทั้งนี้ ยังคงมีความหมายเช่นเดิม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ต่อประเด็นดังกล่าว ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า หากต้องการแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาในการดำเนินการดังกล่าว ควรกำหนดเป็นระยะเวลาที่ชัดเจนเพื่อให้มีกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
นายชวนะ ไตรมาศ กรรมการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาดำเนินการตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม จากเดิม “ภายในสองวัน” เป็น “ภายในเจ็ดวัน” และจากเดิม “ภายในห้าวัน” เป็น “ภายในสิบห้าวัน” เนื่องจากการเร่งรัดในมาตรฐานเดียวกัน ทุกคดีจะทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินคดีที่มีความซับซ้อน ประกอบกับในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ก็ได้กำหนดกรอบระยะเวลาที่แน่นอนไว้สำหรับใช้กับในคดีบางประเภทเป็นการเฉพาะเจาะจงอยู่แล้ว

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม มีความเห็นพ้องกับ ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า กรธ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีระยะเวลาในการรับคำร้องของหน่วยงานที่รับผิดชอบ งานธุรการของศาลเพื่อส่งเรื่องให้คณะตุลาการพิจารณาวินิจฉัยต่อไปที่กำหนดให้กระทำภายใน ๒ วัน เป็นระยะเวลาที่เพียงพอ เนื่องจากมิได้มีการพิจารณาในเนื้อหาของคำร้องนั้น ส่วนกรณีระยะเวลาในการให้คณะตุลาการมีอำนาจตรวจและมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยซึ่งกำหนดให้กระทำภายใน ๕ วันนั้น เนื่องจากการพิจารณาว่าคำร้องอยู่ในเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่เท่านั้น แม้ในทางปฏิบัติ ศาลจะนัดประชุมทุกสัปดาห์ แต่เห็นว่าบางกรณีศาลสามารถพิจารณาวินิจฉัยได้เลยโดยไม่ต้องรอให้ นัดประชุมก่อน

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้คงความเกี่ยวกับระยะเวลาในมาตรา ๔๘ วรรคสามตามไว้ร่างเดิม และแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำจากเดิมคำว่า “หลักเกณฑ์” เป็นคำว่า “ข้อกำหนด”

มาตรา ๔๙

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๐

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

นางปิยาภา ชระธีระคุปต์ นิตกรปฏิบัติการ ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการมีข้อสังเกตว่า ควรแก้ไขความจากเดิม “การพิจารณาคำร้องนั้นต่อไปไม่เป็นประโยชน์แก่คดี” เป็น “ไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้น” และควรเพิ่มความเป็นข้อยกเว้นในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา “เว้นแต่การพิจารณาคดีต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ”

ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า เหตุที่ต้องเติมเนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้พิจารณาวินิจฉัยคดีแพ่งซึ่งเป็นเรื่องของเอกชน และควรวินิจฉัยเพื่อให้ใช้เป็นบรรทัดฐาน ที่ผ่านมามีคดีที่ต่างชาติถูกจับในคดียาเสพติดและถูกใส่ตรวนจึงได้มาร้องต่อศาลว่าเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ ต่อมามีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยคดีนี้ว่าเมื่อไม่มีตัวผู้ร้องแล้วให้จำหน่ายคดี ในกรณีดังกล่าว หากผู้ร้องให้การต่อสู้ว่าพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ขัดรัฐธรรมนูญแล้ว แม้ตัวผู้ร้องจะอยู่หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยให้สิ้นกระแสความ เพราะเรื่องของกฎหมายขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่เป็นเรื่องสาธารณะไม่ใช่เรื่องส่วนตัว จึงเห็นควรให้กำหนดข้อยกเว้นไว้ด้วย

นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า ไม่ขัดข้องหากจะกำหนดข้อยกเว้นดังกล่าว

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ ดังนี้

“มาตรา ๕๐ คำร้องที่ได้ยื่นต่อศาลไว้แล้ว ก่อนศาลจะมีคำวินิจฉัยหรือมีคำสั่ง ถ้าผู้ร้องตาย หรือมีการขอถอนคำร้อง หรือ ควรพิจารณาคำร้องนั้นต่อไปไม่เป็นประโยชน์แก่คดีไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้น ศาลจะพิจารณาสั่งจำหน่ายคดีนั้นก็ได้ เว้นแต่การพิจารณาคดีต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ”

ส่วนที่ ๓

ไม่มีการแก้ไข

องค์คณะและการพิจารณาคดี

มาตรา ๕๑

รอการพิจารณา

ประเด็นอภิปราย

นางปิยาภา ชระธีระคุปต์ นิตกรปฏิบัติการ ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการมีข้อสังเกตว่า ควรปรับปรุงถ้อยคำในวรรคหนึ่งเป็น “มาตรา ๕๑ ให้เป็นหน้าที่ของ ในการนั่งพิจารณาและทำคำวินิจฉัยตุลาการทุกคนที่จะต้องร่วมนั่งพิจารณาและร่วมทำคำวินิจฉัย...” เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ และนายอัศวินวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง มีความเห็นพ้องกับข้อสังเกตของคณะกรรมการในการแก้ไขเพิ่มเติมความดังกล่าว

นายเชาวนระ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมต่อที่ประชุมว่าศาลรัฐธรรมนูญ มีข้อสังเกตโดยขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๑ เนื่องจากการกำหนดว่าตุลาการที่จะร่วมทำ คำวินิจฉัยได้ควรได้ร่วมพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีความตามร่างวรรคสามอาจจะเคร่งครัดเกินไป และความในวรรคสี่ที่กำหนดไว้ก็น่าจะเพียงพอแล้ว จึงเห็นสมควรตัดความในวรรคสามออก และแก้ไขวรรคสี่ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็น ต่อที่ประชุมว่า ความในวรรคสามมีที่มาเนื่องจากเคยเกิดปัญหาว่า ตุลาการที่ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ภายหลังเมื่อเข้ามาร่วมพิจารณาคดีแล้ว ส่งผลให้มติขององค์คณะที่พิจารณาอยู่เดิมเปลี่ยนแปลงไป

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้ให้ข้อสังเกต ต่อที่ประชุมว่า การคงความในวรรคสามไว้อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ และเป็นการตัดสิทธิ์ตุลาการที่ได้รับการ แต่งตั้งภายหลังจากวันนัดไต่สวนครั้งแรก ซึ่งอาจจะได้รับแต่งตั้งหลังวันนัดไต่สวนครั้งแรกเพียงหนึ่งวัน ก็ไม่สามารถทำคำวินิจฉัยได้ เห็นควรให้ตัดความในวรรคสามออก ส่วนความในวรรคสี่เห็นว่าเป็นกรณี ที่ตุลาการที่ไม่ได้ร่วมนั่งพิจารณาคดีย่อมไม่มีอำนาจทำคำวินิจฉัยได้ หรือร่วมนั่งพิจารณาคดีแต่ไม่ได้ร่วมใน การพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดี ก็ย่อมไม่มีอำนาจทำคำวินิจฉัย ซึ่งความในวรรคสี่สามารถแก้ปัญหา ที่เคยเกิดขึ้นได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สาม ได้ตั้งข้อสังเกต ต่อที่ประชุมว่า ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกาการนั่งพิจารณาและทำคำวินิจฉัยตุลาการทุกคน ต้องร่วมนั่งพิจารณาและร่วมทำคำวินิจฉัยนั้น เห็นว่าตามข้อเท็จจริงในการตัดสินคดีจะมีเสียงข้างน้อย-ข้างมาก และคำวินิจฉัยส่วนกลางตุลาการเสียงข้างมากจะเป็นผู้จัดทำขึ้น แต่ในทางปฏิบัติยังไม่เคยเกิดกรณีที่ ตุลาการเสียงข้างน้อยไม่ร่วมลงชื่อทำคำวินิจฉัยส่วนกลางซึ่งจัดทำโดยตุลาการเสียงข้างมาก

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ตั้งข้อสังเกตต่อ ที่ประชุมว่า ความในวรรคสี่จะมีผลให้การพิจารณาวินิจฉัยของคณะตุลาการเปลี่ยนแปลงไปได้หรือไม่ หรือ เฉพาะในประเด็นสำคัญแห่งคดี

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า การตีความในวรรคสี่นั้น หมายความว่าถึงตุลาการผู้ซึ่งไม่ได้เข้าร่วม ในการพิจารณาประเด็นสำคัญแห่งคดีใด ย่อมไม่มีอำนาจทำคำวินิจฉัยในคดีนั้นทั้งคดี หรือไม่มีอำนาจ ทำคำวินิจฉัยในทุกประเด็นแห่งคดีนั่นเอง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สาม ได้ตั้งข้อสังเกต ต่อที่ประชุมว่า ในการทำคำวินิจฉัยจะมีประเด็นต่าง ๆ หลายประเด็น มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร ว่าประเด็นใดเป็นประเด็นสำคัญแห่งคดี

ต่อประเด็นดังกล่าว ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ตามความในวรรคสี่ได้กำหนดทางออกไว้ว่า หากมีปัญหาว่าตุลาการคนใด ร่วมในการพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีนั้นหรือไม่ ให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัยก่อนที่จะดำเนินกระบวนการ พิจารณาต่อไป และการตีความตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสี่นั้น หากมีเจตนารมณ์ให้หมายความว่า ตุลาการ คนหนึ่งคนใดซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดีประเด็นใด ไม่สามารถที่จะเข้าร่วมใน การทำคำวินิจฉัยในประเด็นนั้นได้เท่านั้น เห็นว่าเนื้อความดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนารมณ์

นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการธิการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า เหตุที่ศาลมีข้อสังเกตดังกล่าวก็เพื่อให้กระบวนการพิจารณามีความคล่องตัวขึ้น อีกทั้งความในวรรคสาม เป็นกรณีที่ตุลาการซึ่งเข้าดำรงตำแหน่งภายหลังจากวันนัดไต่สวนครั้งแรกตามมาตรา ๕๘ วรรคสองแล้ว จะร่วมทำคำวินิจฉัยนั้นมิได้เลย ไม่ใช่กรณีที่ใช้กับตุลาการที่ดำรงตำแหน่งอยู่แล้ว

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ตั้งประเด็นคำถาม ต่อที่ประชุมว่า การร่วมพิจารณาคดีหนึ่ง ๆ ต้องใช้เวลาในการพิจารณาหลายวัน การที่ตุลาการคนหนึ่งร่วมพิจารณาคดีบ้างในบางวันจะถูกตัดไม่ให้มีอำนาจทำคำวินิจฉัยในคดีนั้นได้ ใช่หรือไม่

ต่อประเด็นดังกล่าว ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า หากประเด็นที่ตุลาการไม่ได้เข้าร่วมพิจารณานั้นเป็นประเด็นสำคัญแห่งคดี ตุลาการผู้นั้นก็ไม่มีอำนาจทำคำวินิจฉัย

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ โฆษกคณะกรรมการธิการวิสามัญ เห็นพ้องด้วยกับ นายอัศวินวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ในกรณีการแสดงความคิดเห็น ต่อที่ประชุมว่า การที่จะให้ตุลาการที่ไม่ได้เข้าร่วมพิจารณาในประเด็นสำคัญแห่งคดี สามารถทำคำวินิจฉัย ในประเด็นแห่งคดีอื่นได้นั้น ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากมีกฎข้อบังคับกำหนดให้ต้องพิจารณาวินิจฉัยในทุก ประเด็นแห่งคดี มิฉะนั้นอาจเกิดปัญหาการเลือกพิจารณาวินิจฉัยในบางประเด็นแห่งคดี

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ ประชุมว่า เห็นควรให้รอการพิจารณาในมาตรา ๕๑ ไว้ก่อน เพื่อกลับไปหารือกับ กรธ. ถึงเจตนารมณ์ใน การยกร่างมาตราดังกล่าว

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่สาม ได้แสดงความคิดเห็น ต่อที่ประชุมว่า ในทางปฏิบัติ การนั่งพิจารณาของตุลาการนั้นไม่ได้พิจารณาที่ละประเด็น แต่จะพิจารณา หลายประเด็นซึ่งบางประเด็นมีความเชื่อมโยงกัน จึงเป็นการยากที่จะชี้ได้ว่าใครพิจารณาในประเด็นใด หรือไม่พิจารณาในประเด็นใด

สำนักศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ โฆษกคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อ ที่ประชุมว่า ความในวรรคสามที่กำหนดให้ตุลาการซึ่งเข้าดำรงตำแหน่งภายหลังจากวันนัดไต่สวน ครั้งแรกตามมาตรา ๕๘ วรรคสองแล้ว ร่วมทำคำวินิจฉัยคดีนั้นมิได้ นั้น เห็นว่าบัญญัติเคร่งครัดเกินไป ควร เพิ่มความเป็นว่า หากเข้าร่วมภายหลังได้มีการพิจารณาในประเด็นสำคัญแล้ว จะร่วมทำคำวินิจฉัยคดีนั้น มิได้ จะเหมาะสมกว่า

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ และรอ การพิจารณาประเด็นการตัดความในวรรคสามออกตามข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๕๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๓

ไม่มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

สำนักงาน นายชวนะ ไตรมาศ กรรมการธิการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกต โดยขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้

๑. ความในวรรคหนึ่งเห็นสมควรเพิ่มเติม “ตุลาการประจำคดี ดังนี้ “มาตรา ๕๓ เมื่อศาลหรือ ตุลาการประจำคดีมีคำสั่งรับคำร้องที่มีคู่กรณีไว้พิจารณาวินิจฉัย” เพื่อรองรับกรณีที่มีการตั้งตุลาการ ประจำคดีและตุลาการประจำคดีนั้น มีคำสั่งรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

๒. ในการพิจารณาคดีที่ไม่มีคู่กรณี เช่น คดีที่ขอให้วินิจฉัยว่าบทบัญญัติกฎหมายขัดแย้ง รัฐธรรมนูญหรือไม่ เพื่อให้การพิจารณาคดีดังกล่าวรอบด้านและเกิดความชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ สมควรให้เพิ่มการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลของผู้รักษาการกฎหมายหรือผู้แทน หรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ของกฎหมายนั้นก็ได้

ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่สอง ได้ให้ข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า หากตุลาการประจำคดีมีอำนาจหน้าที่นอกเหนือจากการสั่งรับหรือไม่รับ คำร้อง เช่น สรุปลำนวน หรือทำความเข้าใจเบื้องต้น ก็ควรให้คงคำว่า “ตุลาการประจำคดี” ไว้ แต่หากมี อำนาจหน้าที่เพียงสั่งรับหรือไม่รับคำร้อง ก็ไม่มีความจำเป็นต้องใช้คำพิเศษ

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อ ที่ประชุมว่า เมื่อพิจารณาความในมาตรา ๔๘ วรรคสองแล้ว เห็นว่า คำสั่งรับคำร้องตามมาตรา ๔๘ วรรค สองนั้น ให้ถือว่าเป็นคำสั่งของศาล ดังนั้นไม่จำเป็นต้องเพิ่มเติมถ้อยคำว่าตุลาการประจำคดีอีก

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้คงความตามร่างเดิม

มาตรา ๕๔

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

๑. กรณีการกำหนดให้ส่งสำเนาการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง หรือสำเนาการแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจง แก่ข้อกล่าวหาไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบ

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้เสนอความเห็นว่าการที่ ผู้ร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง หรือผู้ถูกร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจงแก่ข้อกล่าวหา และศาลมีคำสั่งรับไว้ พิจารณานั้น ควรมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าศาลต้องส่งสำเนาการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ทราบด้วย

๒. กรณีการให้ศาลมีดุลพินิจรับคำขอของผู้ร้องในการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องที่ยื่นเข้ามาก่อนศาล มีคำวินิจฉัยน้อยกว่าเจ็ดวัน

นายชวนะ ไตรมาศ กรรมการธิการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกต โดยขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ ผู้ร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง หรือผู้ถูกร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ย่อมทำได้ โดยต้องยื่นคำร้องเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แต่หรือในกรณีที่การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้ประเด็นแห่งคดีที่จะต้องวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป ศาลจะรับหรือไม่รับไว้พิจารณาก็ได้”

เพื่อให้ศาลมีดุลพินิจครอบคลุมทั้งกรณีที่ยื่นคำร้องก่อนเจ็ดวันและกรณีที่ศาลกำหนดวันที่จะมี คำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวันได้ด้วย

ทั้งสองกรณีดังกล่าวข้างต้น ที่ประชุมได้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง สรุปได้ดังนี้

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า เห็นด้วยในกรณีการกำหนดให้ส่งสำเนาการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง หรือสำเนาการแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบ โดยเสนอให้แก้ไขคำว่า “คำร้อง” เป็น “คำขอ” เนื่องจาก ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีคำนิยามคำว่า “คำร้อง” หมายความว่า คำร้องที่ยื่น ต่อศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง และ นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชโรจน์ กรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า เพื่อความ รอบคอบในการพิจารณาของศาลควรให้ศาลมีอำนาจในการรับคำร้องน้อยกว่าเจ็ดวันได้ถ้าศาลเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ แต่มีเงื่อนไขว่าศาลต้องส่งสำเนาการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ทราบด้วย จากนั้น ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง ได้เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ ผู้ร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง หรือผู้ถูกร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ย่อมทำได้ โดยต้องยื่นคำร้องขอเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่มีการยื่นคำขอก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยน้อยกว่าเจ็ดวันหรือที่การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้ ประเด็นแห่งคดีที่จะต้องวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป ศาลจะไม่รับไว้พิจารณาก็ได้ แต่ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งรับไว้ พิจารณาศาลต้องส่งสำเนาการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบด้วย”

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ ผู้ร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง หรือผู้ถูกร้องจะแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ย่อมทำได้ โดยต้องยื่นคำร้องขอเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่มีการยื่นคำขอก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยน้อยกว่าเจ็ดวันหรือที่การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้ ประเด็นแห่งคดีที่จะต้องวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป ศาลจะไม่รับไว้พิจารณาก็ได้ แต่ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งรับไว้ พิจารณาศาลต้องส่งสำเนาการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งทราบด้วย”

มาตรา ๕๕

ไม่มีการแก้ไข

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้คงตามร่างเดิม โดยให้รอการพิจารณาความว่า “ข้อกำหนดของ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ” ในวรรคสองว่าจะกำหนดให้เป็น “ข้อกำหนดของศาล” หรือ “ข้อกำหนดของ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๕๖

รอกการพิจารณา

นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อสังเกตในกรขอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสามของมาตรา ๕๖ เป็นต้นี้ “เมื่อศาลรับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว ตุลาการผู้ใดจะปฏิเสธไม่วินิจฉัยประเด็นข้อใดแห่งคดีโดยอ้างว่าเรื่องนั้นไม่อยู่ในอำนาจของศาลมิได้” เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นอภิปราย

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้ตั้งประเด็นคำถามต่อที่ประชุมสองประเด็น ดังนี้

๑. ความในวรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า “ให้ศาลกำหนดประเด็นและลำดับประเด็นที่จะพิจารณาวินิจฉัย” มีความหมายว่าอย่างไร

๒. ความในวรรคสามที่บัญญัติว่า “เมื่อศาลรับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้ว ตุลาการผู้ใดจะปฏิเสธไม่วินิจฉัยโดยอ้างว่าเรื่องนั้นไม่อยู่ในอำนาจของศาลมิได้” นั้น หมายความว่าเมื่อศาลรับเรื่องใดไว้พิจารณาแล้วก็ถือว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาล และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนต้องทำคำวินิจฉัยในทุกประเด็นให้ครบถ้วนใช่หรือไม่ ซึ่งประเด็นดังกล่าวเคยเป็นประเด็นปัญหาที่เคยเกิดขึ้นในอดีตที่มีการฟ้องร้องตามมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

กรณีดังกล่าว ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญคนที่สอง ได้ให้ความเห็นว่า การบัญญัติความในวรรคสามดังกล่าวไว้เพื่อแก้ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นในอดีตที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเคยลงมติไม่รับและไม่ทำคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์คณะที่ทำหน้าที่เป็นศาลนั้น ถ้าไม่ทำหน้าที่ในการวินิจฉัยต้องถือว่ามีความผิดทางอาญา ถือเป็นกรปฏิเสธความยุติธรรมแบบหนึ่งเพราะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่ใช่คณะกรรมการ หรือสมาชิกวุฒิสภาที่จะสามารถงดออกเสียงได้ จึงจำเป็นต้องบัญญัติความตามวรรคสามดังกล่าว

จากนั้น นายอัศวินวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ได้ตั้งข้อสังเกตให้โดยมีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นต้นี้

“มาตรา ๕๖ เมื่อศาลรับคดีใดไว้พิจารณาแล้ว ให้ศาลกำหนดประเด็นและลำดับประเด็นที่จะพิจารณาวินิจฉัย แต่ไม่ตัดอำนาจศาลที่จะแก้ไขหรือเพิ่มเติมประเด็นหรือลำดับประเด็นที่ได้กำหนดหรือลำดับไว้เดิม

ตุลาการทุกคนเว้นแต่ตุลาการที่ได้รับอนุญาตให้ถอนตัวหรือต้องถอนตัวเพราะถูกคัดค้าน ต้องทำความเห็นส่วนตนตามประเด็นและตามลำดับแห่งประเด็นที่ศาลได้กำหนดหรือลำดับไว้

โดยมีเหตุผลว่า ในการพิจารณาคดีควรให้ศาลกำหนดเฉพาะประเด็นที่จะพิจารณาวินิจฉัย โดยไม่จำเป็นต้องลำดับประเด็น เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่กำหนดไว้ได้ ตามควรแห่งกรณี และควรกำหนดให้ศาลจะต้องพิจารณาวินิจฉัยในทุกประเด็นที่กำหนดไว้ด้วย

ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่สอง ได้แสดงความเห็นว่า เรื่องลำดับประเด็นควรเป็นเรื่องภายในของศาล ไม่ควรนำมาเขียนบัญญัติไว้ในกฎหมาย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่สาม ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ตนเป็นผู้เสนอการกำหนดลำดับประเด็นต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญโดยมีเหตุผลว่า เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลพิเศษกึ่งการเมืองที่มักจะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การสลับประเด็นในการพิจารณาอาจทำให้เกิดแรงจูงใจและการโน้มน้าวซึ่งมีผลทำให้ผลการวินิจฉัยเบี่ยงเบนไป การสลับประเด็นในการพิจารณาอาจทำให้เกิดข้อครหาได้ว่าเหตุใดจึงไม่เรียงลำดับประเด็นในการพิจารณา เพราะฉะนั้น ในการพิจารณาจึงควรเป็นไปตามลำดับประเด็นที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรก

ต่อประเด็นดังกล่าวข้างต้น ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้แสดงความเห็นว่า การสลับประเด็นในการพิจารณาแล้วมีผลทำให้ผลการวินิจฉัยเบี่ยงเบนไปนั้น ยังไม่มีกรณีตัวอย่างที่ชัดเจน นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า การสลับประเด็นในการพิจารณาไม่น่าจะมีผลทำให้การวินิจฉัยเบี่ยงเบนไปเนื่องจากต้องวินิจฉัยในทุกประเด็นตามที่ได้มีการตั้งประเด็นไว้ และ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญ และที่ปรึกษา ได้แสดงความเห็นว่า กรณีการให้ศาลกำหนดประเด็นและลำดับประเด็นที่จะพิจารณา วินิจฉัยนั้น ศาลยังมีอำนาจในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมประเด็นหรือลำดับประเด็นที่ได้กำหนดหรือลำดับไว้เดิม พร้อมทั้งได้เสนอให้ออกการพิจารณาความในมาตรานี้ไว้ก่อนเพื่อไปพิจารณาศึกษาคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ออกอีกครั้งหนึ่งว่ามีประเด็นปัญหาที่เกิดจากการพิจารณาประเด็นก่อนหลังหรือไม่

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรออกการพิจารณามาตรา ๕๖ ในประเด็นเรื่องลำดับประเด็นว่าจะตัดออกหรือคงไว้

มาตรา ๕๗

มีการแก้ไข

ในเบื้องต้น นางปิยาภา ชระธีระคุปต์ นิตินกรปฏิบัติการ ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ได้ตั้งข้อสังเกตให้เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๕๗ เป็นดังนี้ “ตุลาการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจมีมติไม่ให้นำเอกสารหรือพยานหลักฐานซึ่งอาจมีผลต่อความมั่นคงของประเทศมาใช้ในคดีได้”

ประเด็นอภิปราย

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ โฆษกคณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า การเพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๕๗ ดังกล่าว เนื่องจากหลักไต่สวนนั้น เป็นหลักที่ศาลจะต้อง

แสวงหาความจริงซึ่งอาจจะมีข้อจำกัด เช่น ถ้าการนำเอกสารหรือพยานหลักฐานมาใช้ในคดีซึ่งอาจมีผลต่อความมั่นคงของประเทศ กระทบต่อความมั่นคงของสหพันธรัฐ หรือกระทบต่อความมั่นคงของสาธารณรัฐกรณีดังกล่าวสามารถเป็นข้อยกเว้นได้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๕๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๗ หากศาลเห็นว่าคดีใดเป็นปัญหาข้อกฎหมาย หรือมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ ศาลอาจประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนก็ได้ เมื่อศาลเห็นว่าพยานหลักฐานใดเกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่มีความจำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัย หรือจะทำให้คดีล่าช้าโดยไม่สมควร ศาลอาจสั่งงดการสืบหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้นก็ได้”

ตุลาการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจมีมติไม่ให้นำเอกสารหรือพยานหลักฐานซึ่งอาจมีผลต่อความมั่นคงของประเทศมาใช้ในคดีได้”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา **มาตรา ๕๘**

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ไม่มีการแก้ไข

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๕๙

รอการพิจารณา

ประเด็นอภิปราย

ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ คนที่สองได้เสนอให้แก้ไขคำว่า “คัดสำเนา” เป็น “ทำสำเนา” เนื่องจากคำว่า “คัดสำเนา” หมายถึง การต้องคัดสำเนาด้วยลายมือหรือการเขียนด้วยลายมือซึ่งเป็นคำที่ใช้มาอย่างยาวนาน แต่เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นและในทางปฏิบัติการคัดสำเนาในปัจจุบันจะใช้การถ่ายเอกสารเพื่อเป็นการป้องกันการตีความโดยเคร่งครัดของศาลจึงควรใช้คำให้ถูกต้อง

ผลการพิจารณา

๑. ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้รอการพิจารณาคำว่า “คัดสำเนา” ว่ามีความหมายอย่างไร พร้อมทั้งมอบหมายให้ฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการตรวจสอบกฎหมายอื่นที่ใช้คำว่า “คัดสำเนา” หรือ “ทำสำเนา” ว่ามีการใช้อย่างไร และแต่ละคำมีความหมายเป็นอย่างไร

๒. ที่ประชุมเห็นควรให้รอการพิจารณาคำว่า “ข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ” ในวรรคหนึ่งว่าจะกำหนดให้เป็น “ข้อกำหนดของศาล” หรือ “ข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๖๐

ไม่มีการแก้ไข

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๖๑

มีการแก้ไข

ในเบื้องต้น นางปิยาภา ชระธีระคุปต์ นิติกรปฏิบัติการ ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ได้ตั้งข้อสังเกตให้ตัดความในวรรคสามของมาตรา ๖๑ ความว่า “การถามพยานของศาลตามวรรคหนึ่งจะใช้คำถามนำก็ได้” ออก

ประเด็นอภิปราย

นายอัศวินวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า โดยหลักแล้วศาลสามารถถามคำถามได้ทุกประเภท จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติความในวรรคสามดังกล่าว

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้ตัดความในวรรคสามของมาตรา ๖๑ ออก ดังนี้สภา

“มาตรา ๖๑ ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่าจะพยานที่ฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลสอบถามพยานบุคคลเอง แล้วให้พยานให้ถ้อยคำในข้อนั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้คู่กรณีซักถามพยานเพิ่มเติมตามประเด็น และข้อเท็จจริงที่ศาลกำหนดไว้ก็ได้ โดยให้ฝ่ายที่อ้างพยานเป็นผู้ซักถามก่อน

กรณีพยานของคดีตมวรรคหนึ่ง จะใช้คดีตมหน้าก็ได้

หลังจากคู่กรณีถามพยานตามวรรคสองแล้ว ห้ามมิให้คู่กรณีฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล”

มาตรา ๖๒

มีการแก้ไข

ในเบื้องต้น นางปิยาภา ชระธีระคุปต์-นิตกรปฏิบัติการ ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ได้ตั้งข้อสังเกตให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๒ ศาลอาจอนุญาตให้มีการไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาลตามที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายร้องขอโดย การไต่สวนพยานเช่นนี้อาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพตามข้อกำหนดของศาลได้ โดยให้ฝ่ายที่ร้องขอเป็นผู้ดำเนินคดีเพื่อจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในกรณีทั้งหมด

การไต่สวนพยานตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล”
โดยมีเหตุผลในการแก้ไขเพื่อให้มีความชัดเจนว่าศาลสามารถไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาลได้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการดำเนินการไต่สวนพยานของศาล จึงกำหนดวิธีการว่าอาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพเพื่อความสะดวกในการไต่สวน ส่วนรายละเอียดการดำเนินการควรให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาล

ประเด็นอภิปราย

นายอัศวินวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า การไต่สวนของศาลนอกที่ทำการศาลนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ระบบการประชุมทางจอภาพเท่านั้น จึงต้องมีการแก้ไขว่าการไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาลอาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพตามข้อกำหนดของศาลได้ ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวซึ่งเป็นในส่วนรายละเอียดให้ไปกำหนดเป็นข้อกำหนดของศาล

ผลการพิจารณา

๑. ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๖๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๒ ศาลอาจอนุญาตให้มีการไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาลตามที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายร้องขอโดย การไต่สวนพยานเช่นนั้นอาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพตามข้อกำหนดของศาลได้ โดยให้ฝ่ายที่ร้องขอเป็นผู้ดำเนินการเพื่อจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในกรณีนี้ทั้งหมด

การไต่สวนพยานตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล”

๒. เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อ ๑. มีคำว่า “ข้อกำหนดของศาล” ที่ประชุมจึงเห็นควรให้ รอกการพิจารณาคำว่า “ข้อกำหนดของศาล” ตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในวรรคหนึ่งว่าจะกำหนดให้เป็น “ข้อกำหนดของศาล” หรือ “ข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ เรื่องการเชิญตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญได้มีการพิจารณาว่า เพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นไปด้วยความรอบคอบ จึงมีมติให้เชิญตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๒ ท่าน คือ นายจรูญ ภักดีธนากุล และนายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ในวันศุกร์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การเพิ่มหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๗)

๒. การกำหนดให้ตุลาการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา (มาตรา ๒๓ วรรคสอง)

๓. เมื่อศาลรัฐธรรมนูญรับคดีไว้พิจารณาแล้ว สมควรกำหนดให้มีการลำดับประเด็นแห่งคดีหรือไม่ หรือควรกำหนดเพียงประเด็นแห่งคดีที่จะพิจารณาวินิจฉัยเท่านั้น (มาตรา ๕๖)

๔. การกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราว ก่อนการวินิจฉัย

๕. การกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดค่าบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาล

๔.๒ การหารือเรื่องกำหนดวันประชุมและเชิญผู้แปรญัตติ

ที่ประชุมได้หารือเรื่องกำหนดวันประชุมของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญและการเชิญผู้แปรญัตติ เพื่อดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.ร.๘ ให้ทันตามกำหนดระยะเวลาการศึกษา โดยในเบื้องต้นที่ประชุมได้กำหนดให้มีการประชุม ของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญและการเชิญผู้แปรญัตติ ดังนี้

๑. วันศุกร์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา

๒. วันพุธที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

๓. วันพฤหัสบดีที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

๔. วันศุกร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา โดยเชิญผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบ
คำแปรญัตติในเวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ที่ประชุมกำหนดให้มีการประชุมครั้งต่อไป ในวันศุกร์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมกรรมาธิการ หมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาตามระเบียบวาระการประชุมมาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว
ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการกรรมาธิการวิสามัญ ได้กล่าวขอบคุณกรรมาธิการ
วิสามัญและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านแล้วกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายธารณธรรม ธรรมวงศ์ วิทยากรปฏิบัติการ
นางสาวสิริลักษณ์ เหมชาติลือชัย วิทยากรปฏิบัติการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้จัดบันทึกการประชุม
นายสุนทร อินทร์อำ / ตรวจ / ทาน
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการกรรมาธิการวิสามัญ ๕
วันจันทร์ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

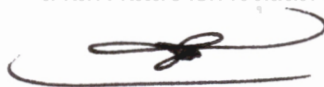
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คณะกรรมการกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ได้รับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙
ตุลาคม ๒๕๖๐ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ วันพุธที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประธานคณะกรรมการกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

